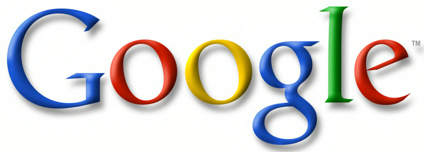

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Scan
9258
33

Digitized by Google

Scan 9258.33

Harvard College
Library

FROM THE FUND IN MEMORY OF
Henry Wadsworth Longfellow
BEQUEATHED BY HIS DAUGHTER
Alice M. Longfellow
MDCCCCXXIX

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DIKTER I VÄNTAN

AF

KARL A. TAVASTSTJERNA

BORGÅ
WERNER SÖDERSTRÖM

Digitized by Google

Scand. 9258.33

HARVARD COLLEGE LIBRARY
LONGFELLOW FUND
Nov 16, 1931

HELSINGFORS,
FINSKA LITTERATUR-SÄLLSKAPETS TRYCKERI,
1890.

Digitized by Google

Innehåll:

Dikter i väntan . . . . VII.

Mitt land

Till Finlands morgonsångare . . . . 3.
Runebergsstoden . . . . 8.
På svensk botten . . . . 12.
En hyllning . . . . 18.
Också en prolog . . . . 21.
Transitofart . . . . 25.
Hjalmar Neiglick . . . . 30.
Polyteknikernas marsch . . . . 35.
Hemåt . . . . 38.
Suomi, vak upp . . . . 52.

Samtiden

Plats för den nya våren . . . . 57.
I härbärgeraden! . . . . 60.
En misantrop . . . . 63.

Digitized by Google

Socialt . . . . 66.
En patriark . . . . 71.
I gammalt hem . . . . 75.
Prostgårdsidyll . . . . 78.
Första färden . . . . 80.
En informator . . . . 83.
Pauvres honteux . . . . 86.
Ode . . . . 88.
Kvarsebo . . . . 90.
Ett möte . . . . 92.
En dilettant . . . . 97.
En artist . . . . 101.
En badortsskandal . . . . 105.
Promenad i vagn. . . . . 109.
Epikuréer . . . . 112.
En gammal bekant . . . . 116.
Dämon eller Gud . . . . 118.
Prokrustes . . . . 121.
Polemik . . . . 123.
Jag klagar ej . . . . 124.

Ny fart

Ny fart. . . . . 127.
Frihet . . . . 129.
Det klarnar . . . . 132.
Morgonrodnad . . . . 135.

Digitized by Google

När jag drömmer . . . 138.
Helenas rof . . . 140.
Sesam . . . 144.
Mörka flicka . . . 146.
Ett revolutionsminne . . . 148.
Fåfänga . . . 152.
Öfver rampen . . . 154.
Min skyggaste tanke . . . 156.
Fågellek . . . 159.
Vårsommarnatt . . . 161.
Älskling . . . 164.
Sof in! . . . 166.
Nocturne . . . 168.
Kom! . . . 170.
Maskerad . . . 172.
Så är det . . . 174.
Reservation . . . 175.

Digitized by Google

Digitized by Google

Dikter i väntan.

Längs rullstensåsar och insjöstråtar
mitt folk af fredliga undersåtar
med oro lyssnar till ryktets låtar
i väntan.

Omkring Europa i djupa leder
miljoner rustas för landens heder
och tysta andra miljoners eder
i väntan.

Digitized by Google

Vid rastlös tinning min tanke vakar,
om hjärtat stänger den tunga hakar;
jag trår till kärlek och jag försakar
i väntan.

Ryttylä, Nov. 1890.

Digitized by Google

MITT LAND

Digitized by Google

Digitized by Google

Till Finlands morgonsångare.

(Zachris Topelius vid 70 år.)

Vid jublande fågelröster
och vaknande böljors sång
rann Finlands vårsol ur öster
i folkets morgon engång;
att skapelsens under prisa,
bland lundernas arladagg,
steg Sylvias väna visa
ljuf, lycklig och utan agg.

I den fann skogen sin stämma
och insjön ord för sin dröm,
och forsen, man ville dämma,
bröt fram i dess välljudsström

Digitized by Google

Från Lapplands isade tundra
till fyren på Hangö skär
den ljöd till hundra och hundra,
som höllo sångaren kär.

Men högre steg morgonsolen
och dagen fordrade id;
då började uppe vid polen
den nya kulturens strid:
här sträckte man järnvägsskenor
och byggde gator och hus,
där spändes spänstiga senor
och grofs i lera och grus.

Insjöarnas spegel bräcktes
af furan, som störtades dit,
och strömmarna öfvertäcktes
med alster af yxans nit.
Men nerifrån kustens ängar
det steg likt en annan flod

Digitized by Google

af pängar — och idel pängar,
af njutning och öfvermod.

Där togs, hvad man kunde taga,
tributer af njutningen,
kulturens väldiga saga
gick nu i Finland igen.
Den speglande morgonfriden
för dagen flydde sin kos:
— här hade vi nya tiden
med banker och stenkolsos!

Dess tankar, af tvifvel hvassa,
som mäjslar bröto sig in
och stormade, massa på massa,
så månget drömmande sinn'.
Den häfdvunna fattigdomen
vardt Finlands ära ej mer,
för tidens mäktiga omen
den sjönk till ett minne ner.

Digitized by Google

Vi unga, som vuxit mogna
i feberutvecklingens tid,
vi synas måhända ej trogna
hvad fädren tryggat sig vid.
Hvar tid har sin egen lära,
framsprungen ur den, som gått,
och det är de gamles ära
hvad ädelt i arf vi fått!

Vi veta att icke mången
fått arf likt det, vi ha delt:
ett land, som dikten och sången
och kärleken murat helt.
Oroa ej grånad hjässa
i grubbel på barnens fel,
än kunna vi svärden hvässa
för denna vår arfvedel!

Vi älska vår morgongryning
med vaknande böljeslag,

Digitized by Google

med fjärdens silfrade dyning
och vindens smekande drag.
Än kunna vi skapelsen prisa
bland lundernas arladagg,
än älska vi Sylvias visa
ljuf, lycklig och utan agg.

Men hvart och ett rop, som skorrar
i skapelsens harmoni,
det manar på oss, det sporrar:
— så får det icke förbli!
Ty all tings innersta stämma
på skälfvande välljud är rik,
och forsen, som man vill dämma
skall bryta fram i musik!

Digitized by Google

Runebergsstoden.

Öfver mängden i esplanaden
ser från sockel af röd granit
siarkungen på hufvudstaden,
på dess glitter och fäjd och flit.

Vid hans fötter en fjärrsynt kvinna,
med en tafla i vänster hand,
tyckes drömmande eftersinna
ordalydelsen i „Vårt land.“

Stodens ansade blomsterhägnad
massan hvirflar i hast förbi;
arbetsmyran är icke egnad
till att stanna i drömmeri.

Digitized by Google

Så är folket! Det skall förvalta
alla tankarna, siarn sått,
det skall söka att omgestalta
dem i handling, och det har brådt.

Det har likväl åt den, som skattat
alt dess tystaste hjältemod,
som dess segrar och sorger fattat,
rest ur armod en minnesstod.

Under mulna och tunga skiften
står han upprätt i bronsen fram
lik en maning ur själfva griften
lugn och hoppfull, men allvarsam:

Att af hjältarne förr i tiden
fordras söner, som äro män,
att den senaste finska striden
icke gifvit oss freden än!

Digitized by Google

Väl ha natten och frosten vikit,
väl ha ändtligen vi fått vår,
karga jorden, som fordom svikit,
strör nu blommor i fädrens spår.

Men från framtidens smedjehärdar
nå oss budskap om stora ting,
öfver hundrademila fjärdar
kastar tanken sig i ett sving.

Och den sommar, som redan randas,
bryter kanske i åskor fram.
Tusen hotande stämmor blandas,
— det är vårflod i tidens dam.

Lidelserna, som hållits dämda
under fördomens sekelis,
spränga bojorna, och förskrämda
vänta väktarne på en kris.

Digitized by Google

Kanske vräka de, där de svalla,
högt mot norden sitt vreda skum,
så att moarna återskalla
doft af massornas „Homo sum!“

Öfver strömmen af millioner
mänskors tankar, som taga form,
på den fastaste ibland troner
siarn står som fyr i storm.

Digitized by Google

På svensk botten.

Jag njuter gästvänskap, den svenska,
kända,
och gör en dikt af dagarna, som fly.
Den vackra sommarn närmar sig sin ända;
bland lindens blad, af rötmånssolsken brända,
går redan skarp en höstlig by
och rör i fägringen barbarisk, lysten.

Bland krusbärsbuskarna jag skönjer bysten
af ställets fé, min unga fru värdinna,
med sommarfräknar öfver känslig hy.
Jag hinner stryka mig ett tag om pannan
och vakna halft och hastigt mig besinna

Digitized by Google

att jag har plikter, jag som hvarje annan,
ej mot mitt värdfolk blott, men emot kvin-
nan.
— Då trippa redan skor i vänlig ifver
verandans trappor upp, och innan
ett ord jag sagt, hon dagens post mig gifver.

Två tidningar från Finland och ett bref!
En vän jag känt igen på stilen i adressen,
en annan på artikeln uti pressen,
som darrande af harm så lugnt han skref
till ett försvar emot våld och underslef
uti ett språk, beherskadt som noblessen.

Helt glömsk af gästfrihet och takt jag ref
i tidningsbladen och i brefvets ark;
jag hade vaknat ifrån sommardikter
och kände skeppundstunga mina plikter,
men ej att jag var vuxen dem och stark.

Digitized by Google

Där låg mitt land, en rödjad ödemark,
som skulle gifva sina första skördar
af fullgod halt, sen det har gifvit bark
i långa sekel, dem min tanke vördar!
Där stod mitt folk så ofördärfvadt ungt
som kanske intet annat i Europa!
Kärft som dess öde, som dess lynne lugnt,
det späjar efter någon ljusnad punkt
af framtidshopp bland molnen, som sig hopa.
— Och nu vill maktens näfve falla tungt,
och dess kultur som stoft ur vägen sopa!

Jag såg i grubbel upp och märkte föga
att tätt vid mig det räcktes mig en hand
med vackert skimmer ur ett vänligt öga:
— en gärd af känsla för mitt fosterland.
Jag gick i mina tankar fram i tiden
och såg vid värket morgondagens släkt,
och det blef ord af tankarna helt käckt,
och hon, som nyss till tröst sin hand mig räckt,
fick veta hvarför jag så kallt lät bli den:

Digitized by Google

„Ett folk som mitt skall stå på egna fötter,
om än så fattigt, än så obekant;
det måste suga genom egna rötter
sin magra näring ifrån tallmons brant!
Ty med dess öde, sådant det har varit,
man fostras manbar, stolt och allvarsam,
och ledes icke som ett offerlam
till färdigredda slaktarbänken fram,
— man vill ha resultat af det, som farit!

Jag vill ej tröst, — jag vill få mod att hoppas,
jag vill ej plåster öfver öppna sår,
jag vill att sunda organismen får
fungera fritt, så den på sjukan rår!

Må *då* vår samtid skäras, tuktas, toppas,
om endast bättre frukter långsamt knoppas
för nya tiden, när till skörd den går!
— Ni kan ej fatta mig? Nå godt, — så hör mig!

Digitized by Google

Där komma tider, då vår split är all,
då nationaliteters kamp och fall
ej mer som världshistorie rör mig,
då samarbetets stora frälsarkall
en värld i spillror nyförena skall!
—Det är den enda tro, som lyckliggör mig.“

Jag såg en blick, där stum förvåning stred
med hemlig undran om vid mina sinnen
jag rätt befann mig, och den blicken gled
småmönstrande omkring på lugne finnen,
som talat häftigt och som varit vred,
— och så slogs ögat mycket missnöjdt ned.

Det blef en paus. Jag vek min tidning sakta
och tog mitt bref och hemtade mig smått
och bad min fru värdinna att betrakta
min föreläsning icke som ett brott.
Det var tyvärr en tölpig gäst de fått,
— ett bland de obestridligaste fakta!

Digitized by Google

Jag hade icke fullt till dörren nått,
då hennes stämma med ett tonfall vände
mig åter om. Hon stod där nyss hon stått
och tycktes icke vilja göra ände
på detta samtal, som så nära gått
den mattbelagda höflighetens gränser
som nå'nsin diskussionerna om Spencer
och Mill och Strindberg, dem hon gärna för.
Jag stod ett ögonblick som blott gehör
och väntade på små sentenser,
då hon helt plötsligt slag i saken gör
och säger med en sanning innerst inne:
„— Hvad gåfve jag ej, för att vara finne,
med denna tro, som ej i döden dör,
men lefver seg i nya släktens sinne!“

Digitized by Google

En hyllning.

Kulen majdag rufvar på Helsingfors,
nakna träden bida i esplanaden,
ingen solglimt leker på kyrkans kors,
och på torget går militärparaden.

Under vapenskrammel och hornmusik
yfvas gråa, doftande bataljoner,
vända om vid bistra kommandoskrik,
gatan skälfver hämskt under fältkanoner.

Stora massan står i beundran dum,
hålles nitiskt undan af stadspolisen,
en och annan ser på spektaklet ljum
och går bort från hela soldatkurtisen.

Digitized by Google

Fram mot kvällen dyster, i väntan, står
vid en sidogata en annan skara.
Självva ordningsmakten ser ej ett spår
af den allra ringaste lilla fara.

Allvarsamma blickarna riktas upp
mot en fönsterrad i de grå fasader,
tils studenter tåga i sluten trupp
fram emellan vikande mänskorader.

Sånganförarn fattar sin pinne lugnt,
Suomis sång höjs långsam ur hundra strupar,
landets forntid talar i sången tungt
om ett folk, som lider och tål och stupar.

Likt ett glädtigt eko från hoppets land
ljuda nio hurrarop den i spåren.
Herr Senatorn öppnar med egen hand
dubbelfönstret ut till den kalla våren.

Digitized by Google

Och han tackar ungdomen i ett tal,
hållet strängt, så självfva censuren bockar.
Öfver pannan, mäktig och litet kal,
spelar vårens kyla i glesa lockar.

Det är han, som lämnat i dag sin post,
Mechelin, professorn och framtidsmannen,
han, som manligt talat, såsom han måst,
landets hjärtas språk till den store grannen.

Finska toner, Savolaks sång, som födts
där, vid gränsen, kampen var hvardagsgästen,
följas tätt af Eläköönrop, som mötts
än i går af splittrande språkprotesten.

Båda språken falla nu, hand i hand,
medan hattar strykas från hundra hjässor,
i ett samfäldt, enigt och högt „Vårt land“,
och ett sista lefve för vår professor!

Digitized by Google

Också en prolog.

I zoologiska trädgården i Paris,
där publiken smeker och klappar
elefant och gnu som i paradis,
där lejon och tigrar för billigt pris
gå kring och ryta på urskogsvis,
bland andra vilddjur man stötte på
en beskedlig familj af lappar.
I renskinn klädde från topp till tå,
med skidor, kåtor och sina små,
de blifvit ett bete comme il faut,
på hvilket parisarn nappar.

Jag mins en landsman, en finne, som gick
i Paris i målareskola,

Digitized by Google

han var en finne i later och skick,
trygg, lugn och säflig, med ljusblå blick,
— han blef af kamraternas glada klick,
som gjorde sig öfver honom kvick,
uppmanad att gå i den nordpolsdrägt,
som man brukade hemma på Kola.
Men målarn tyckte det var för fräckt,
när fransmännen sade helt oförtäckt:
— „Du bär ju ej ring i näsan!
Du har glömt ditt land och din finska släkt
och blifvit fransman på resan.
Du är skyldig att skaffa oss fribiljett
för att se dig bland dina landsmän
i zoologiska trädgål'n. Själf är du en sprätt,
som söker att likna oss fransmän!"

Till mer än hälften ett lustigt skämt
fins dock det ett allvar därinne:
— en fransman skiljer just nätt och jämt
på en Samojed och en finne.

Digitized by Google

I Seinestaden hamrade man
ofantliga möteshallar
för alt hvad vår tid producera kan,
och under de väldiga järnbjälksspann
kulturen han sammankallar.
Där stämde Amerikas framåtskridt
till täflan det gamla Europa,
och Japan och Indien, enhvar sitt
på den fredliga valplatsen hopa.
För hundra år sen blef samma mark
dyrt fuktad med frihetens blod,
och skördar ha vuxit, ty jorden var stark,
och frukten skall blifva god.

På denna kulturens världsparad
har Finland för första gången
ibland nationernas stolta rad
intagit sin plats. I hvarje stad
i hvarje hem har man enats glad
att hålla spökena stången.

Digitized by Google

Den finländska paviljongen
har höjt sin gafvel och furuås,
där himlen af Eiffeltornet nås,
där framtidens tanke är fången
och frihetens tämpeltjänst begås.
Och spår man än ofärd som mången,
har dock på kulturhistoriens blad
vårt land eröfrat en egen rad,
och kastat för framtiden spången.

Vi häfdat vår rätt att i folkens led
få höja fanan för folkens fred
i det väldiga samarbetet,
ty Finlands tallmo och magra hed
har ej gjort finnen till Samojed,
och rågen är god som hvetet!

Digitized by Google

Transitofart.

Det är frost och vinterskymning öfver
Stockholms stad,
uppåt Söder tändas ljusen, blinka rad på
rad,
djupt inunder ligger kajen i elektrisk, hvit
belysning,
medan strömmen uti slussen hindrar Mä-
larvattnets frysning.

Öfver hamnen rufvar mörkret, kolsvart i
kontrast
mot den frost, i vinterliggarns tågvärk hängt
sig fast.

Digitized by Google

Som det tycks oändligt fjärran Blasiiholmens
lyktor flämta,
och på Skeppsbron, under väntan, några tull-
betjänter skämta.

Orofulla, svarta böljor vagga strandens ljus,
där det flyter såsom olja öfver deras brus,
men en liten skeppslanterna drager ut sin
egen strimma,
där man redan uti mörkret dofva kolfslag
kan förnimma.

Och det växer fram ett skeppsskrof, rimmigt,
frostigt hvitt,
frusande i moln af ånga, nästan bortskymdt
tidt.
Hvitförsilfradt tågvärk blänker af millioner
iskristaller,
när ifrån elektrisk lampa spökhvitt sken på
prakten faller.

Digitized by Google

Vinterångaren från Finland! Emigranter,
post . . . !
Finska bönder tullbehandlas: vadmalskläder,
kost —!
Annorlunda fordomtima Finland sina söner
sände
till det gamla moderlandet från sitt eget
lands elände.

Emigrantagenten samlar skulderstarke män
lika talrikt såsom fordom själfva konungen,
— blott att vadmalsrocken icke byts mot
galonerad jacka,
och att bonden icke hafver någon kunglig
nåd att tacka.

Och de gå i långa rader, seniga och små,
hundskinsmössan bakut struken, lugna mi-
nen på,

Digitized by Google

packningen ej stort till hinders, sedelboken
sydd i barmen,
fast beslutna att gå framåt, — icke vika uti
harmen!

Några barn och kvinnor följa gråa skaran åt.
En familj är hel och hållen uppå flyttnings-
stråt:
farmor själf, fast sextiårig, valde lott med
den gemensam,
tog sin huskatt med på armen, — skulle kiss
bli hemma ensam!

Juleottans klockor ringa öfver hemmets is,
och man skönjer kyrkoljusen genom mor-
gondis;
öfvergifvet ligger torpet, kall är askan uppå
härden,
far och mor och barn och farmor, — till Ame-
rika på färden!

Digitized by Google

Du mitt karga land, som bakar stenhårdt
mödans bröd,
sörj ej att du här går miste om ditt bästa
stöd!
Du har offrat dina söner förr åt nationalite-
ten,
— offra dem med dubbelt jämnmod, när det
sker åt mänskligheten!

Digitized by Google

Hjalmar Neiglick.

† 18^{3}/xi 89.

Där stod han ännu den dag i går
så fast och energiskt besluten
att föra världen i rätta spår,
att rå på den onde med hull och hår
och lösa den gordiska knuten!
Hans bana måste bli bruten
rätt fram öfver hinder och genom snår.
Med sydlänsk glöd och med trettio år,
ungdomlig och oförtruten,
fann ej han en sak för vansklig och svår.
— Han skulle ha lagts på sin vackra bår
draperad i Frankrikes trikolor
med Finlands tårar begjuten!

Digitized by Google

Vi möttes som pojkar på Olofsborg
vid fyrahundraårsfesten,
sen bytte vi handslag på lifvets torg
och delade ynglingens glädje och sorg
och grälade ofta, — för resten.
Kring skrifbordslådor och papperskorg
jag stred mot draken som Sanct Georg
och skydde kritik som pesten,
men i min vaknande diktarvärld
gick han sin nitiska granskarfärd
och vardt den käraste gästen.

Min vän från fordom, hur har ej du
förstått att räcka mig handen,
och taga som ingen käckt i tu
med styfsinta diktaranden!
Haf tack, där under din vård ännu
för tyglande vänskapsbanden!

En vår jag mins, då som ung student
han skar sig sin första lager.

Digitized by Google

Helt obekymrad han hade sändt
en ljungande stridsskrift ut på pränt
mot självgjorda areopager.
Slikt hade i mannaminne ej händt,
att unga studenter bågen spändt
så högt och måttat så präktigt:
tre professorer, som kappan vändt
för vinden, fingo sig skinnet brändt
och harmades helt andäktigt.
Ännu ej erkänd som kandidat,
han glömde framtid, protektorat
och farliga, lärda busar,
och slogs för sanningen så kavat,
att ofrivilligt man blef som flat;
— han tog sin värld som en god kamrat,
för hvilken man aldrig krusar.

I trots af denna sin ungdomsdat
blef snart han dubbad och slagen
att taga plats som en man på stat
i — självfva areopagen.

Digitized by Google

Det är de flyktiga dragen
af vetenskapens pioniär
från nutidsforskningens gardeshär.

Han var den samme i tagen,
när än det gälde i tidningsspalt,
i ungdomskretsar, att säga kallt
och djärft hvad klockan var slagen.
Det låg i hans väsen så käckt ett lif,
som smittade kraftigt och mäktigt,
som icke blef trött i dagens kif,
som slösade kring sig initiativ
och aldrig fann tid tillräckligt.
Och blef han som sådan de flesta kär,
dem halft despotiskt han trädde när,
så tog han sin man ock i kragen
fast, men belefvadt som gentleman,
och lade sedan som ingen ann
sin goda rätt uti dagen.

Hans plats var den främsta i teten.

Digitized by Google

Helt visst, — han hade nog hunnit dit,
om ej hans brinnande varma flit
förtärt honom vid pulpeten.
Han stupade självförgäten
midt under ett ansträngdt nit
att störta falska beläten.

Ah ja, — han står för mig käck och varm
i minnets soliga gömma,
så snar till vänskap och snar till harm,
i skärgårdslugnet, i storstadslarm.
Nej, — han är icke att glömma!
Jag ville kring honom sömma
en sällsam svepning af doft och vår,
af vackra minnen i unga år,
af alt hvad sinnena drömma.
när lifvet hägrande för dem står.

Må herrar domare döma!
Min dom, den ryms i en krossad tår.

Digitized by Google

Polyteknikernas marsch.

Vi äro en släkt, som af anor ej vet,
af forntida bragder och ära
vi ega ej minnen, men i våra fjät
skall framtiden skördarna skära.
Med nygjorda vapen af människorätt,
i oöfverskådliga leder,
vi stånda vår kamp för den ofödda ätt,
för ljus och för ädlare seder.

Ej sudladt af blod är vårt vackra banér,
ej härjadt det hänger i trasor,
ej sorgligt åt kommande släkten det ger
en skräckbild af mord och af fasor.

Digitized by Google

Vi knyta banéret vid riddarens lans
och sjunga en nyare lära,
att ädlare frukter på jorden ej fans,
än välstånd och arbete bära.

Bred ut dig alt längre, du ädla standar,
och vitna om enighets styrka,
och våldet skall stämplas såsom en barbar,
den ingen numera vill dyrka.
Ty kring dig står samlad din talrika vakt
med ljus uti håg och i sinnen,
och kunskap är välde och ljuset är makt,
långt mera än blodiga minnen.

Arbetaresöner! Vår stolthet det är
att adlas af arbetets möda.
Ej ryktet vårt namn öfver länderna bär,
men länder och stater vi stöda.

Digitized by Google

Vi fylla i tysthet vårt värf och vi dö,
vårt väldiga arbete blifver,
det växer med tidernas svallande sjö,
och trösterik hugnad oss gifver.

1881—90.

Digitized by Google

Hemåt.

I Lybeck, där magasinerna stå
och gapa mot nordens produkter,
där finska sjömän på gatorna slå
de finurligaste krumbukter,
där flaggar hamnen i rödblåhvitt,
och färgerna godt man känner.
Fast ej det finnes i flaggans midt
ett lejon, jonglerande med två svärd
och en väldig svans, är man likväl lärd
att kalla den finsk, — bland vänner.

I Lybeck, en kulen dag före jul,
jag sökte mig ned till hamnen
och läste de många namnen
på ångare med och utan hjul,

Digitized by Google

till dess att jag gaf mig i famnen
på en, som var skamfilad brun och gul,
men eljes var hemtrefligt tarflig och ful.

Jag fick för mig själf en hytt till slut
och gjorde kaptenens bekantskap,
märkvärdigt nog, — vi spunno ej ut
emellan oss anförvandtskap!
Vi gingo i stället på däcket ett slag
i gråbleka vinterdagern
och sökte att vara hvarandra i lag:
jag talande handel och sjöfart, jag,
han prisade diktarlagern.
Vi togo vår sup, som ej var klen,
vid dukade smörgåsbordet,
en profryttarjude med smala ben
tog sen af oss båda ordet.
En timme än, och vi kastade loss,
och paddlade fram längs Trave.
Matroserna samlade ketting och tross,
vi mötte en engelsk ångarkoloss,

Digitized by Google

i skymningen tände en blänkfyr sitt bloss,
och grubblande öfver en släckt papyross,
jag kände igen rätt under oss
min gamle bekante — hafvet.

I mörkret från vaggande akterdäck
jag sökte att honom fixera,
men han hade gjort sig svart som bläck,
omöjlig att observera.
Dock, — att han lefde, var vaken och käck,
det kände vi af altmera.
Och vinden kom strykande österifrån
och bet mig vildsint i skinnet
trots vintermössan och pälspaletån,
och hade ej godt i sinnet.
Otydliga sträckte sig skrof ock rigg
ut i den villande natten,
och fyren sände sin blänkande vigg
till rorsmannen borta vid ratten;
som draken rufvar på skatten
så rufvade han vid kompassens eld,

Digitized by Google

med lifvet i borgen för sin gäld,
på skifvan, i konstiga sträck fördeld,
och kursen, nyligen rättad och ställd
hemåt öfver svarta vatten.

Kaptenens hyttdörr, den stod på glänt
och lät en förrädisk strimma
ifrån den nya brännarns patent
på tvärs öfver däcket glimma;
jag knackade på som kaptenen jag känt
för längre sen, än en timma.
— Stig in! — Jag steg in, och för sent fick
jag syn
bland navigationsinstrumenten
på två landsmaninnor, täcka i hyn,
med väntansfullt rynkade ögonbryn
att få reda på delinkventen.
Jag presenterades, fick min plats
långt uppe i soffans förgrening,
jag drog ej ur skolan min tröge Matts,

Digitized by Google

men lyckades sist i min föresats
att svarfva färdig en mening.

— Min landsmaninna är underbar!
Hon är ej blott blyg med en främmande karl,
hon är blyg och förtjust i förening,
men hon har de strängaste seder.
Jag var kanhända en smula för snar
och tog henne, som man en människa tar,
helt otvunget skämtsamt, ty bäst det var
jag snafvade på hennes heder.
Min landsmaninna är misstänksam,
hon tycker om skämt med måtta,
men hon är ej något stackars lam,
som låter sig lugnt bespotta.
Kaptenen höll samtalet sedan vid makt,
men fastän jag tog mig bättre i akt,
fick ej jag ett verbum ur dem.
Nej, — misantropen har aldrig rätt,
som kvinnorna dömer på följande sätt:
de äro pianon rätt och slätt,

Digitized by Google

man spelar i moll och i dur dem!
Jag känner min landsmaninna,
hon är förträfflig, men stel och blyg;
— om ej man vill gå till väga i smyg
är hon en durabel kvinna.

Vid bordet sågo de på mig snedt,
jag saknade dock dem mycket,
när plötsligt de gjorde en brådstört reträtt,
som säkert ej hörde till stycket.
Profryttaren vaggade af och an
i soffan och bet sina fingrar,
tils han ock hufvudstupa försvann
med ett rop: fy fan, hvad det slingrar!

Då togo vi båda, som stannat kvar
hvarandra i ögonsikte.
Kaptenen, han var en för präktig karl,
hvithårig och gammal nog till min far.
Jag vill rita af honom strikte:
En panna röd som en kopparkastrull,
en näsa gropig och härjad,

Digitized by Google

för resten en goddagspilt till sitt hull,
en blick af spelande humor full
och en tandrad af tobak färgad.
Mustascher yfviga, långa, hvita,
och ögonbryn uti krita.

Jag häntydde på att en gammal man
godt kunde förtjäna att hvila
och icke i vinterväder som han
från Tyskland till Finland gå af och an,
— då tog han sig för att smila:
„Det där är för folk, som är snält och fromt,
jag finner landtlifvet dumt och tomt,
jag är född för att ligga på hafven.
Har gjort ett försök på gamla da'r
att ligga och vänta på grafven.
Nej pass! Jag kom åter på trafven.
Jag kände ändå hvad jag var för en karl,
där jag gick och trånade. Bäst det var
så hade jag åter en skuta klar,
och glömde att vara gnafven.

Digitized by Google

Ja — nu är jag ute på vintertrafik
och håller Östersjön stången,
fastän man spådde en sista spik
uti min kista den gången.
I fjol höll jag ottesången
juldagens morgon vid Dagerort,
men se, om jag gaf mig fången,
fast allting jag satte då på ett kort!“

Den följande morgonen frukostdags
i hytten bland kuddar och pläder,
jag sökte att skaffa mig någon slags
fast stödpunkt och komma i kläder.
Det gick ej så lätt, ty jag kastades om
likt ärten uti en skramla,
och jag såg plötsligt i andanom
mina två landsmaninnor famla . . . !
Jag raglade fram genom salen snedt,
då var det så när att jag rördes:
två fruntimmersskrän försmulto i ett,

Digitized by Google

som slitande hördes vidt och bredt
ur strupar, som sammansnördes.
På däck jag rymde som en pultron
och tog mina lungor fulla
af en bedårande luftportion,
och så fick fartyget rulla.
I försalongen ångarens hjon
serverade som det föll sig,
aptiten var den, som höll sig.
Af skänkfröken fick jag en bit kalkon,
och skänkfröken hette Ulla.

I rökhytten uppe på akterdäck
satt profryttarjuden krupen
i soffan upp och kände sig käck
af maten och morgonsupen.
Han liknade en förlupen
för detta hofnarr, som gjort ett sträck
och dömts att kryssa på djupen.
Han representerade — dåligt nog —
en Bordeauxvinförfalskarefirma,

Digitized by Google

men kände till namnet hvarenda en krog
från Edinburg bort till Birma.
Han gjorde bekvämt i soffan och log,
och bäst jag höll honom för en gäck,
så kom en elak tanke och slog
på diktarstoltheten likt en fläck:
— Var själf jag väl något annat!?
Jag reste för förläggarfirman, jag,
uti en vara af kvasi-slag,
och gjorde bekantskaper hvarje dag,
som nyttade firman förbannadt!

Så gingo två dagar vid storm och sjö,
vid prat och vid ensamt grubbel.
Sist fingo vi sikte på en ö
och bränningens hvita bubbel.
Jag kände mig sällsamt dubbel;
— nu var jag i Finland, och där låg snö.

Jag kom från världen med nyfödt mod,
med tankarna vuxna djärfva,

Digitized by Google

jag hade badat i lifvets flod
och träffat mången, som mig förstod,
och vetat att aktning förvärfva.
Det var som om jag fått ärfva
en åder af positivt, sydligt blod,
som blandats genom en ny metod
med min finska, passiva och kärfva.
Jag hade att reda en härfva
af tusen intryck, som ej var god.

Märkvärdigt! Jag är en styf patriot
så snart jag är utom gränsen.
Jag vet så godt hvar jag har min rot,
men hemma slocknar jag, blir idiot,
pegasen går långsamt fot för fot,
och jag behöfver ej tränsen.
Nu vände jag om från länsen
i sidamedvind med stuckna skot,
nu hade jag kulna vinden emot;
— nu skulle jag åter göra bot
för andliga korpulensen!

Digitized by Google

Och likväl fins ej ett land som det,
så nära mitt hjärta, min lyra!
I vida världen ej mänskor jag vet
så afskydda, — och så dyra!
Min plikt är att äfventyra
min magra näring som statspoet.
Jag måste tyvärr bli indiskret
och låta min tanke styra,
och vräka i hafvet min pietet
och skylla på skaldeyra!

Snart skulle jag hemma i Helsingfors
bland fenno- och svekomaner
få bära mitt lilla vittra kors
och tiga i noten som en nors
och umgås — bara med planer.
I rökiga matrum på kända hotell
betala min dyra förtäring;
med ögon, som tappat sina fjäll
bli vitne till godtycke morgon och kväll,
men uppträda hygglig och from och snäll
som ett slags andlig beväring.

Digitized by Google

Som mången annan gå kring med tryck
båd innan- och utanvändigt,
men icke glömma vid kort och zwyck
den expansionen behändigt.
Och det är tyvärr nödvändigt
att jag gör front i min gamla bur;
— en bokstafsjonglör, som haft min tur
skall bära sig åt anständigt!

Med bittra tankarna steg det fram,
mitt land öfver gråa vågen.
Där längst i fjärran en ljusning sam,
som icke var skum på böljans kam;
igenom kikarn jag såg en
hel samling murar och hus och tak,
— nu var det endast en timmes sak,
så kom jag till epilogen.

Där var jag nu, tankfull i hågen,
på gatan i Helsingfors igen
och lyfte min hatt för herr den och fru den.

Digitized by Google

En hemkommen hemlös diktaresven,
som sökte i tankarna efter en vän,
men hamnade ensam på källaren
och sväljde sitt hopp med pirågen.

Digitized by Google

Suomi, vak upp!

Efter Arvi Jännes.

Suomi, mitt folk, mina fäders land!
Arma och älskade moder!
Länge du burit förtryckets band;
skall väl ditt lidande rågas till rand,
fattar du aldrig ditt roder?

Bröt du, mitt folk, bland stenar och is
härlig din hembygd förgäfves?
Har du den värnat till andras pris?
Höjde ditt spjut du på krigarvis
utan att lönen kräfves?

Digitized by Google

Klingade Wäinämös kantele vidt
utan ett eko att väcka?
Ursprungsordet, var ej det ditt?
Har du förgäfves din Sampo smidt,
vetat med trolldom förskräcka?

Finska lejon! Din främlingsvakt
länkade hårdt dina öden,
kväfde ditt rytande, bröt din makt,
har som en stut dig på slaktbänk lagt,
hånande dig i döden.

Mången din pliktförgätne son
trampat dig uppblåst på nacken.
Modersmjölken, som sugits ifrån
gifmilda spenar, belönats med hån;
— det blef den enda tacken!

Digitized by Google

Suomi vak upp, så är natten all,
vakna mitt lejon, res dig!
Krossa enhvar dig vill drifva i vall,
slå dem till marken, knall och fall!
— Talrika söner ges dig!

Först när du vaknar, och vaknar vred,
kunna vi ändtligen andas.
Den, som föraktar de djupa led,
sopas i kull som ett rotlöst träd;
— då är det morgonen randas.

Suomi, mitt folk, mina fäders land!
Moder, du älskade, dyra!
Nu har du nog af förtryckets band,
låt ej ditt lidande rågas till rand!
Herren din Gud skall styra!

Digitized by Google

SAMTIDEN

Digitized by Google

Digitized by Google

Plats för den nya våren!

Gamle, som vredgad dömer
skeptiske tidens son
och i ditt domslut gömmer
åskorna ofvanfrån,

se, hvad hans fäder samlat
har han för alltid ärft!
Där du i kaos famlat
bringar han ordning djärft.

Sök ej i våra unga
brytande tankar se
endast vår mödas tunga,
utan vår lifsidé!

Digitized by Google

Säg ej vi tvifla dådlöst,
när för vår samvetsfrid
icke vi stannat rådlöst
kvar i en svunnen tid!

Eger vår sång ej mera
klangen af värkligt gull,
när den ur grus och lera
vaskat sin värsrad full?

Klandra ej hos oss längre
bristen på ideal!
Vi ha stält upp ett trängre:
kärnan i edert skal.

Glöm ej att ingen mutar
tankar som börjat gro!
Sanningen ensam slutar
arbetets ädla tro.

Digitized by Google

Gud, öfver molnen buren,
Satan och all hans garn
träda nu i naturen
vänligt mot vuxna barn.

Gamle, förstå vår mening,
räck oss i frid din hand!
Lifvet är ej förstening,
samvetet tål ej band.

Aldrig du innestänger
alstrandets jättekraft,
saklöst den undantränger
alt, som sin tid har haft.

Medan du böjts af åren
forskningen fortgått lugnt.
Plats för den nya våren,
lifvet är evigt ungt!

Digitized by Google

I härbärgeraden!

Emot en stålkall vinterhimmels ro
den nya, vackra kyrkospiran ropar:
barmhertighet för alla dem, som tro!
— Omkring den vinterstormen yrsnö hopar.

I kyrkan värmeledningen gör tjänst,
och där är varmt ännu sen aftonbönen;
församlingspastorn har som vanligt glänst
med ordrikt patos öfver syndalönen.

Bland gamla hvalf har orgelns sista ton
förirrat sig och dött... Blott kyrkoväktarn
går kring och släcker gasen i den tron
att det är tomt för längesen på läktarn.

Digitized by Google

Så sällsamt hämskt blir stormens återljud,
där emot rutorna den hädisk ryter,
att väktarn plötsligt tänker på sin Gud
och alt hvad honom själf i vandeln tryter.

Då väcks han af en hosta, häftig, svår,
åt hvilken kyrkan mångfaldt genljud gifver;
på spaning genom dunklet väktarn går,
och Gud han glömmer för sin tjänsteifver.

En karl i trasor! Tänk blott hvilken bof,
som gömt sig här, för att i ro få göra
i sakristians hvalf sitt hälgrånsrof,
och fattigkassans styfrar med sig föra!

Men karlen håller stånd och tummar hatten:
„Jag stannat här för det var varmt och godt,
i natthärbärget ingen plats jag fått,
och svår blir i det fria vinternatten!“

Digitized by Google

Kyrkväktarn saken ser på eget sätt:
„Gå till polisen, där hör bäst du hemma!
För denna gång vill icke jag dig stämma,
fast du är misstänkt kyrktjuf, rätt och slätt.“

Det var ej värdt att stanna i förbidan.
I kölden ut från Kristi hus igen!
Hans, som skall säga dem på högra sidan:
„Jag husvill var, — I härbärgeraden!“

Högt emot vinterhimlens kalla ro
den vackra kyrkospiran ständigt ropar:
barmhertighet för alla dem, som tro!
Men i en nödstälds spår sig yrsnön hopar.

Digitized by Google

En misantrop.

Vid skrifbordet satt han sin vinter lång
i grubblande tankar sjunken,
och solen kom aldrig och gjorde förfång
i kammarluft instängdt unken.

Den tunge grubblaren, engång poet,
nu misantrop såsom ingen,
en enda tröstlös förklaring vet
på världens ordning och tingen.

Sin lefnadsvishet i ett system
han sätter med bitter ifver;
åt lifvets missförstådda problem
sitt hjärtblod till lösning han gifver.

Digitized by Google

Och orden drypa på arket ned,
afvägda, skarpa och valda;
— en konstnärs hämd för hvad fåfängt han led,
för fordringar aldrig betalda.

En dag öfver grannhusets höga tak
fann vårsolen väg till rummet,
där, sedan ett halft år i sakta mak,
ett solgrand ej blifvit förnummet.

Den värmande ljusvågen rycker fram
eröfrande skrifbordet sakta,
eröfrande böcker och papper och dam,
som småningom lagts ad acta.

En stråle kommer och bländar käckt
från papperet gubben i synen,
och han ser upp ur sin tankegång väckt
och rynkar på ögonbrynen.

Digitized by Google

Hans första infall var att han störts,
hans nästa var rullgardinen,
men liksom han plötsligt af våren förförts
kom mildare uttryck i minen.

I oåtkomliga, tunga veck,
som aldrig ett löje hyste,
där sorgen i pannan dragit sitt sträck
ett skimmer af solen myste.

På arket, där hatet han satt i system,
tog ljusfloden öfvervälde,
kring hvart och ett hjärtlöst filosofem
sin kärleksfullhet hon hälde.

Halft motvilligt makar sig grubblaren fram
i värmande solskensflödet,
där dammet dansar i tanklöst glam
okunnigt om människoödet . . .

Digitized by Google

Socialt.

I Köpenhamn det var en kväll som andra
med gassken, dimma och ett evigt tö,
jag hade planlöst gett mig ut att vandra
med hjärnan tom och tanken lagom slö;
på Västerbro chantantlokaler skylta
med glasbloss, flammande i transparang,
vid ingångsdörren glädjen är i svang . . .
Jag fick ej lust att på dess smulor snylta.

Ett folk i svält, som måste roas, roas,
för att ej minnas vänsterpressens rop.
Ett stim af hattar, paraplyer, boas —

Digitized by Google

Vid flickans sida alltid någon glop
med läppen spefullt böjd till dagsfadäsen
och blicken glimmande af självtillit.
Igenom dörrarna man fångar upp en bit
ur populäraste kankanfransäsen.

Brr, — det var kusligt! — Fattigdomens ifver
att glömma bort sin nöd i sinnets rus!
På tidningsbyrån midt emot man skrifver
om ljus åt folket, — mera, mera ljus!
Men folket fattar ljuset realistiskt;
som flugor svärmar det i natten sen
och bränner vingarna i gasens sken,
och pressen skrifver, — skrifver pessimi-
stiskt.

Där massan tätast står kring danslokalen,
en rad af vagnar väntar utanför.
En dam, som fordom här har börjat balen,
kring ingångsporten långa lofvar gör,

Digitized by Google

och öfver gatans smuts och hala stenar
slår ljuset ut elektriskt, bländande;
— det var ett gående, ett vändande
att suga lust ur nöjets varma spenar.

Jag vet ej hvarför jag blef filosofisk,
jag, som bland ulfvarna nog eljes tjöt
och fann mig godt i stim bland all slags små-
fisk
och så af lifvet som af stunden njöt.
Nu blef det mig ett hån, och allting tycktes
så cyniskt krasst och utan det behag,
jag gärna lånar lifvets hvardagslag.
— Ur min beskedlighet jag plötsligt rycktes.

Jag fick en lust att höra glammet tystna
för gälla skallet af en larmtrumpet,
att se dem blekna dessa nöjeslystna,
när faran plötsligt bindeln från dem slet,

Digitized by Google

att i förtviflan se dem skria, famla,
och störta ut, och mötas där med skott —!
Och sedan se den man, som kan dem samla,
som dem förstår, och som de ha förstått.

Blott fantasier! Danmarks blå gendarmer
de fösa folket massvis hem till kojs,
och folkets man är kanske ännu farmer
i fjärran västerns fria Illinois.
Och danslokalens öfverfylda tiljor
få gunga länge än för polkans tramp,
hvart larmförsök blir blott en löjlig kramp,
ty det är brist på tro och stora viljor.

* * *

Till en bekant jag gick, en diktens dagkarl,
som slet sig uti fria pressens led.
Han tänkte på slå om och blifva lagkarl
och skipa rättvisa på tidens sed.

Digitized by Google

Han tog emot mig, gäspande men artigt,
och hörde på mig; — när jag talat ut,
sad' han om folket mycket rätt till slut:
„Ah, — låt det mogna, — ännu är det kar-
tigt!

— Det är hvar enskilds plikt att resignera
i våra dagar. Hvem har icke haft
en tid då hjärtat ville högt sufflera
för att det trodde på sin egen kraft?
Mins våra år af komiskt spänd förväntan,
kvarlefvor ifrån romantikens dar!
Men lifvet blef, såsom det alltid var,
på kött och blod den yttert magra räntan."

Digitized by Google

En patriark.

Kring holmen är klingande gamman
  när isarna ringa tillsamman
på vintern, den lyktades välde,
som spiran ur händerna fälde
en leende dag i April,
när strömmen blef våldsam i sundet
och packade isen mot grundet,
och solen kom med i förbundet
och hjälpte från himmelen till.

På viden och sälgen vid stranden
stå blommorna redan för handen
som silke så fina och lena,

Digitized by Google

och abborrens brokiga fena
slår ringar helt nära invid,
där vårflödet når öfver ängen
och gifver den låga terrängen
långt upp emot trädgårdssängen
sin speglande insjöfrid.

I dungarna fåglarna larma,
och dagarna stråla så varma
att åldringen ute på trappan
den lättaste sommarkappan
har valt för sin vårpromenad.
Helt lönlöst att varningar spilla
om hur man förkyler sig illa!
Han ler åt protesterna stilla
och vandrar så lungt åstad.

Han glömmer de sjuttio åren
för solen, för värmen och våren,
ty fjärden är rensad från isen,

Digitized by Google

som senaste sydliga brisen
dref ut genom sundet i går.
Där han ibland asparna sitter,
han hälsas af fåglarnas kvitter
och böljornas soliga glitter
hvarenda en gryende vår.

Han hyllas igen af naturen,
från Pompe, på språng i tamburen
till fjärlarna ute på marken,
som fröjda sig att patriarken
ännu är den främste bland dem;
hans holme, den lilla och kära,
vet hålla sin gamle i ära
och tolka hans mästares lära
omkring hans lyckliga hem.

Ty kärleken lefver därinne
helt tyst i sitt vänliga sinne,
den ler ej så soligt som våren,

Digitized by Google

den vördar de hvitnade håren,
och hyllar dem stilla och lugnt,
i hvardagens fredliga timmar,
kring studielampan, som glimmar,
helt mildt uti luften den simmar,
när åldringen skrifvit till punkt.

Digitized by Google

I gammalt hem.

Ett hem från seklets morgon, där minnet rår,
och tiden stannat stilla kring hvita hår,
som länge glesnat öfver ådrad tinning,
där morföräldrar sprungit omkring i kolt,
och gamla karoliner ha blickat stolt;
— där gå den gamlas dar i eftersinning.

Jag drages dit, när världen jag ströfvat kring,
när jag har sett och fattat ett otal ting,
att sofra dem i stillhet och begrunda.
De nya tankar stå då en sällsam strid
midt i den mest idylliska jungfrufrid,
där gångna tiders gångna tankar blunda.

Digitized by Google

Jag stormar in med oron därutanför,
trots hennes öppna dörrar den aldrig stör
de stilla sysslor, som förnöta dagen.
Jag bär på tidens härskri, men stannar stum
i hennes enkla, vårdade, trefna rum
dels fredligt väpnad af och dels betagen.

I hennes drag jag skönjer ett strömoln visst,
men ålderdomen styrker ändå till sist
med vänlig hand ett skimmer på det hela;
ur hvarje rynka talar så varmt och godt
den lugna syn på lifvet, som hon har nått,
och som jag aldrig söker förfördela.

För mer än femti år sen, en vuxen mö,
som icke hyste tankar på ålderns snö,
hon gick i samma rum, med samma sinne,
och tiden rann omärkligt med år på år
och fälde nästan tveksamt i sina spår
ett litet vackert eller sorgset minne.

Digitized by Google

Så hamnar hos den gamla jag hvarje gång,
jag tagit såsom byte ett väldigt fång
af nya, stora tankar där i världen;
bak hennes grå gardiner af nättelduk,
betraktad strängt af fäder i piskperuk,
jag slipar tankens svärd vid lugna härden.

Digitized by Google

Prostgårdsidyll.

Det är så luftigt och högt i tak
i soliga prostgårdsrummen,
att man har stannat vid dörren spak
och bitit förlägen i tummen.

Förgäfves man gjorde på blygheten våld
och tog sitt förnuft till fånga,
— det kunde ej hjälpas att man var såld,
och prostgårdsbarnen för många.

Men kaffet bars in med bröd och rån
och bottenlös tillgång på socker,
— på hvardagssnålheten hemifrån
det mest förfärliga ocker!

Digitized by Google

Enstöringens sinne altmer blef vekt
och meddelsamt och förtroligt,
och bäst det var så hade man lekt
sin första lek, — och haft roligt.

I matsaln man lönades kungligt nog
för umgängesvettet fina,
och tog man än för sig så det förslog,
— skorpkorgen kunde ej sina.

Till slut kom glädjen och tog med makt
den hela mumsande klungan.
— Ut, ut på gården i språngmarschtakt,
och där stod väntande gungan . . . !

Digitized by Google

Första färden.

Lilla Emma kom i kväll till staden.
Järnvägsbuller, koffertar och kistor,
hvita rökmoln, hvisslingar och gnistor
gjorde henne mer än hufvudyr.
Genom mänskohopar, långa raden,
skuffades hon fram på ändstationen,
åkte sedan upp till flickpensionen
med den tant, som skulle hålla styr.
Svâljde tårarna med kvällsvardsmaten,
såg på blommorna, som prydde faten,
sörjde hemmet, syskonen och mor:
petade ibland potatisskalen,
neg till sist ett stelt godnatt i salen
och så var hon helt i tantens klor.

Digitized by Google

Hon såg sträng ut, tanten, utan måtta.
Lilla Emma vågade ej blotta
all sin tunga, öfvergifna sorg.
Hennes sofrum var så stort och kulet,
och hon snyftade en stund förstulet
i sin kappsäck och sin matsäckskorg.
— „Lilla Emma, gå till sängs, min flicka!"
sade tanten blidt och kunde nicka
vänligt såsom mamma och bekant.
Lilla Emma klädde lydigt af sig,
bet sin lilla mun ihop och gaf sig
att se modig ut för stränga tant.

När hon krupit hop i kalla bädden,
fyldes hennes hjärta öfver brädden
och hon föll i ljudlös, bitter gråt,
kväfde snyftningen mot hufvudgärden;
hon var endast rädd att hela världen
skulle se att dynan blifvit våt.
Men då läggs en hand på hennes panna,
och så börjar gråten långsamt stanna,
ty det bittra smeker handen bort.

Digitized by Google

Inga ord och inga stränga blickar!
Tanten sitter stum igen och nickar
vackert, vänligt, lugnande och kort.

I ett nu ha tvänne armar slagit
häftigt omkring tantens hals och dragit
hennes kind emot en brännhet mun.
Kyss på kyss, och tårar sällsamt lätta!
Och så börjar flickan långsamt rätta
tantens hår kring pannans lugna rund.
— „Sof nu godt, och dröm att du är hemma!
Bed en bön för mamma, lilla Emma,
jag skall gärna hålla hos dig vakt!"
Lilla slumrerskan är mer än näpen,
munnen hälften öppen, liksom häpen
öfver tantens underbara makt.

Digitized by Google

En informator.

Bitna naglar, håret yfvigt,
hållning ingen aning om,
så från kortspel och kamrater
husets informator kom.
Kom att reparera skulder,
dem han gjort terminen lång,
och att, hägnad af familjen,
lämna alla sneda språng.
God var viljan, föresatsen
mer än vanligt djup och fast.
Det var skada blott att viljan
och att föresatsen brast.

Digitized by Google

Hans discipel, full af spänning,
tog sin buse ganska rätt,
redan på den andra dagen
hade han kamratlikt sätt.
Tredje dagen gick, och pojken
fick om öronen ej hett,
därför på den fjärde dagen
tände han en cigarett.
Om en vecka var han redan
högst förtrolig, mer än fri.
„— Det är bra“, sad informatorn,
„penalismen är förbi!“

Sträckta ut på hvar sin soffa
höllo de lektionerna,
men när fadren kom, så tog man
hop med polygonerna.
Ena handen i romanen
andra i geometrin,
höll herr informatorn alltid
samma lugna, trygga min,

Digitized by Google

lärde sin discipel tänka
för sig själf som han var klok,
och gaf djäfvulen i pojken
om hans läxa gick på tok.

Under julen på kalasen
blef han, som sig höfves, kär;
lade an på föremålet
under tusende besvär,
nötte gärna, när han kunde,
utomhus sin fria dag,
där bland herrarna i socknen
man höll glada ungkarlslag.
Värser skref han, gjorde skulder,
sjöng i kyrkan Hosianna,
— juridiken låg i glömska,
där den evigt skulle stanna.

Digitized by Google

Pauvres honteux.

Välgörenheten har i kväll trädt samman
att hjälpa nästan vid sitt varma té.
Fru titulärrådinnan ger supé,
ty ändamålet hindrar icke gamman,
och ej förty har fattigdomens ve
i allas hjärtan tändt den ädla flamman:
medlidsamhet —!
Som hvar man vet
kan herr baronen, glömsk af sina anor,
sin vapensköld ej längre hålla ren,
men lyckas likväl gifva sig ett sken
af värdighet på sina skumma banor.
Intresset för hans sjunkande person
får form, får färg, får ord, får ton,

Digitized by Google

— hans friherrinnas armod diskuteras,
och hvar detalj, som glömts i exposén,
af någon underkunnig strax suppleras.

Precis som gäddan dömdes förr af flundran,
fru titulärrådinnan Parveny
med stora gester brister ut i undran
om dylik adel als har mänskligt gry.
Med sitt så sunda, praktiska gemyt
hon håller fram sin man och hans gelikar.
De skämmas ej gunås för litet skryt,
ty anspråkslösheten är idel myt
uti en värld, där enhvar går och fikar.
Och för att gifva talet riktig must
hon öfversätter för att öfvertyga:
— „Pauvres honteux, — betyder det ej just
som jag förstår, — de stackars, stackars
blyga!?“

Digitized by Google

Ode.

Du blyga anspråkslöshet, som aldrig lärt
armbåga fram dig uti lifvets trängsel,
jag finner det som oftast min möda värdt
att lyfta för dig här och hvar ett stängsel.

Ty möter jag i strömmen, — hvar hälst
det är, —
din väna blick och dina skygga later,
slår det revolt inom mig, och tyst jag svär
att bära fram i ljuset dina dater.

Du står för munnen slagen och förbisedd
och gifver skräflaren oanmärkt till bästa
din rätt, din ära; — du vill ej fram i bredd
med hvarje företagsam, oblyg nästa.

Digitized by Google

Sköt du i gömda skrymslen ditt vackra värf!
Du vinner sympati som ingen annan;
om du på ytan visar dig än så kärf,
kan ej du stryka skimret bort från pannan.

Din gloria skall lysa och locka än
till ditt försvar ur riddarskaran mången
af världens bäst beväpnade adelsmän,
som känna skrytsamheten strax på gången.

Digitized by Google

Kvarsebo.

Kolmården är karg och dyster.
Trehundra fot hög i barrornat
åt Bråvikens glädtiga böljeprat
sin furukrona den ryster.

En jättarnes ättestupa,
den höjer sin mäktiga Kvarseboklint
där vattnet är djupast och stirrar stint
i himlens omhvälfda kupa.

Men vänliga släkten redt sig
i dalgången västerut en idyll,
där barrskogens rena klorofyll
som en doftande hälsa bredt sig.

Digitized by Google

Där, under det vackra taket,
bak hvita väggar och bred veranda,
ha gammal adel och folkets anda
gemensamt plats i gemaket.

Ja, där fans det lugn att stilla
ett jäktadt sinne, som ej fått ro,
på detta lummiga Kvarsebo
och denna leende villa!

En dröm om hvila en vecka!
— Så åter ut i den täflingsridt,
som lifvet blifvit om mitt och ditt,
och som skall räcka och räcka . . .

Digitized by Google

Ett möte.

En eftermiddag vid hafvet,
när icke en fläkt
på långa, soliga timmar
en krusning har väckt,
när kuttern för alla de segel
ej kommer i gång,
och fisken i vattenbrynet
gör lustiga språng.

Helhvit emot spegelns mörka
en drifvande båt,
som rodderskan icke gitter
ge rörelse åt,

Digitized by Google

bakom parasollen hon ligger
i tankar och ser
i outgrundliga djupet
alt djupare ner.

Den täckaste sommarklädning
med spetsar och hvitt
går stramt öfver väna former
och fångar dem blidt;
profilen är fin och läppen
en smula nervös,
— det är som om hon, trots värmen,
låg stilla och frös.

I fjärran blånande öster
en strimma af rök.
Hon följde med ögat hur långsamt
ur hafvet den dök,
och huru det under strimman
blef synlig en punkt,

Digitized by Google

och kunde i tankarna sucka
helt hopplöst och tungt.

Alt medan i sväfvande drömmar
hon fjärmare går,
så blir det ett fartyg af punkten
med master och rår,
och innan från tankarnas slingor
hon skakat sig fri,
så brusar en ångare ståtligt
helt nära förbi.

Från däcket en kikare riktas
på rodderskan ner,
man tager den icke från ögat,
man ser och man ser.
När solen från glaset då kastar
en plötslig reflex,
är det som en sällsam aning
hos drömmerskan väcks.

Digitized by Google

Hon kastade bort parasollen
och syntes nu fritt.
— Där borta på ångbåtsdäcket
det rörs något hvitt!
En främmandes hälsning bara
vid färden förbi —!
Hvad kunde det annars vara
för mening däri?

Men nej, — det var för märkvärdigt,
det steg som en flod
ur hemliga, varma källor
i väntande blod!
På stänket från ångarens svallvåg
gaf icke hon akt,
hon sökte besanna med ögat
hvad aningen sagt.

Då följde förnyad en hälsning
från ångarens däck,

Digitized by Google

men nu, med sin näsduk i handen,
hon svarade käck.
Hon reste sig upp i båten,
hon höjde sin arm,
så soliga luften flöt om
en häfvande barm.

— När båten för häftiga årtag
klöf spegeln i tu,
blef rodderskans tysta aning
helt viss i ett nu,
hon kände en blick, som följde
så talande öm
ur kikarens glas därborta
med tankarnas ström . . . !

Digitized by Google

En dilettant.

En det var af dessa solskensljusa
sommardagar öfver Syracusa,
när ens blick emellan haf och Ætna
går sin cirkelgång och ej vill mättna
att i solglans hvarje nerv berusa.

Brokigt färgspel öfver stelnad lava:
unga släkten hvilka tanklöst stafva
tidens språk i brustna pelarrader
eller vittrad grund af väldig kvader,
för att sen ett flyktigt minne hafva.

Digitized by Google

Öbon, som omkring på åsna slarfvar,
ciceronen, som oss myter skarfvar,
sjuklingar, som kommit hit att frälsa
sista resten af en svunnen hälsa
för den id, som dagens nödtorft tarfvar.

Och bland alla dem, tillbakadragen,
hälften böjd af ödet, hälften slagen,
bleklagd nordbo på ett papper drifver
utan vana, men med feberifver
mörkblå ton, som härmar sommardagen.

Akvareller! Ah, — han målar landskap!
Nej, — det är ruinen i hans granskap,
som i sepia från arket täljer
om motiven, dem hans hjärta väljer
för en hop af engelskt örlogsmanskap.

Digitized by Google

Sjuklingen, som står på Lethes branter,
samlar hvarje dag från alla kanter
sicilianska vyer, stela, döda,
sådana som Ætnas utbrott föda,
— ett original bland dilettanter!

I sin ungdom kväfde han som andra
konstnärshågen, lusten för att vandra,
fann sitt lefvebröd vid häradstingen,
och i stället för att lyfta vingen
gick han resolut att lagfart klandra.

När tuberkulosen tog hans styrka,
kommo vännerna till Job att yrka
på en resa söderut till våren.
Nu vid Ætna, väntande på båren,
gamla ungdomsgudar får han dyrka.

Digitized by Google

Lungsotsmannen, bränvinsadvokaten,
som för hustrun, vännerna och maten
kastat penseln, ger den sista glöden
åt sitt drömda kall, för att i döden
finna nöjd den sökta mäcenaten.

Digitized by Google

En artist.

Där bakom klippan sträcker från gula
sanden
bryggan i hafvet tungt sina bjälklag ut,
vid paraplyet, med sin palett i handen,
slutar artisten skissen om en minut:

Borta på redden fyrar den smäckra jakten
af ett kanonskott. Röken är vackert hvit.
Tätt under bryggan håller en skeppsjoll
vakten,
åtta matroser rodde i takt den dit.

Digitized by Google

Sjöofficeren höfvisk och solbränd räcker
damen sin hand, där hon med den andra ta'r
lätt i sin kjol och spetsen af foten sträcker
som för att söka trappsteget, hvar det var.

Sådan var skissen, börjad i morgonlugnet
under en solig, strålande sommarpell;
nu hade båda — damen och han — det hugnet
se huru väl hon lämpat sig till modell.

Sjöofficeren, jollen och smäckra jakten
hade försvunnit redan för längesen;
hufvudfiguren trummade långsamt takten
till någon okänd visa emot en sten.

— Se huru förträffligt vackert den hvita färgen
passar mot bryggans gråa och hafvets blå!
Man kan ju nästan höra hur ifrån bärgen
ekon af skottet rullande dofva gå — —!

Digitized by Google

— „Tack för ni hjälpt mig, fröken, och stod
på bryggan,
så jag fick teckna er emot hafvet af!“
sade han långsamt, jagade efter myggan,
klagade öfver dagen, som blifvit kvaf.

Stodo där båda, tils deras blickar möttes,
litet satirisk syntes nu henne hans,
säker men kallsint såsom den lefnadströttes,
hade ej mycket kvar af sin forna glans.

Samlade sedan hop sina attiraljer,
lådan med färger, penslar och paraply;
hon stod och vände på en bukett konvaljer,
och öfver fjärden hopades sky på sky.

Gingo tillbaka genom den tysta parken,
varsamma föllo orden och litet matt.
Artigt han lyfte upp hennes flor från marken
när det af våda föll ifrån hennes hatt.

Digitized by Google

Hade hon rätt att vänta sig något mera?
— Han var ju artig såsom en herre bör,
skulle om kvällen åter med dem supera,
glänsa vid bordet med ett briljant humör.

Sentimentala toka, som gått och lidit!
Från hennes ögon föll det med ens som fjäll:
— all hennes lycka hade nu därhän skridit
att hon fått stå för honom en stund modell!

Digitized by Google

En badortsskandal.

Den höga kvadermöljan i hamnen bär
en brokig samling ljusa parasoller,
och tullbetjänten tränger sig med besvär
till ångarn fram med sina protokoller.

En styf sydväst gör kvalmig Augustidag
behagligt sval för dem, som promenera
strax efter frukostmaten ett litet slag,
att göra skvaller och att digerera.

Digitized by Google

I nya gråa handskar och ljugul väst
gör häradshöfdingen från hufvudstaden
sin morgonkur för damerna just som bäst,
med lika takt igenom hela raden.

Ja, — det är lifvets konst att som han förstå
att dela med sig och att fröjda alla,
ty hvarje uns, han skänker åt dessa små,
skall tiofaldt igen på honom falla.

Men bäst man intresseras af ditt och datt
och säger något som skall vara spetsigt
och får till svar ett inställsamt litet skratt,
om ej det af en händelse blir hetsigt,

så kommer där från ångarn en grå figur,
som mönstrar något djärft dem allesamman
och gäspar som man gör på en dålig lur
och tänder sin cigarr, så man ser flamman.

Digitized by Google

Helt plötsligt får hans hållning en bättre
vård,
pince-ne'n får falla bort med ens från näsan;
— för damen där, så stelt såsom trots en
lord,
ursäktar han sig: „kommer just från resan!"

— Hvem är det? — Säg! — Jag vet ej! —
Nå, fråga du!
— Åh, det är han, som fick af henne korgen
för några år tillbaka och sedan ju
for utomlands att glömma hela sorgen!

— Så — är det han? Så mager han dock
ser ut!
Och hon? Se efter huru hon ta'r saken!
Hon gör på mötet hastigt och tvärt ett slut.
Nej, — har man väl till taktlöshet sett ma-
ken!

Digitized by Google

Och förorättad fann sig hvarenda dam,
men herrarna, de logo spefullt bara.
Den första älskarinnan i denna dram
stod kall, som blott föraktet vet att vara.

I hennes ögon blixtrade visst det till,
hon höjde hufvudet och såg åt sidan . . .
— Hvad är det väl som sällskapet ännu vill,
där det står kvar nyfiket . . . i förbidan?

Digitized by Google

Promenade i vagn.

Hvad hjälper det väl att himlen är blå,
att tilburyn, där man sitter,
är blänkande fin och comme il faut,
att hästen har väckt uppmärksamhet så
hos snobbar som rika britter?

Hvad tjäna de till, de gamla rön,
att vandrande skaror beundra,
att man är den vackraste af sitt kön,
och att Boulognerskogen är grön
och vagnarna många hundra?

Digitized by Google

Hvad tjänar väninnan vid sidan till,
hon har ej ett ord att säga,
hur gärna hon än försöket vill!
— Kantänka om lärkan slår sin drill,
det är ju hvad lärkorna pläga!

Ty nyss har man läst en liten biljett
med några de lumpnaste rader,
och man har besvarat den tanklöst och hett,
och man är till hälften ifrån sitt vett,
och kunde gråta kaskader . . . !

Det blir outhärdligt. — Tiens, François!
Tag hit dina slappa tyglar!
Mig lyster att se om han löper bra!
Min racer, — känner du mig, hva sa'?
— Nu är det din fru, som pryglar!

Digitized by Google

I stormande traf längs en genallé
går färden tillbaka mot staden,
och skarorna vända sig om för att se
cocotten jaga sin häst, och le,
när farten har blottat vaden.

Digitized by Google

Epikuréer.

Min nyförvärfvade vän och jag,
vi gjorde bekvämt omkring oss.
Vi hade slutat en festmiddag
med rätter och viner en Kroesus i lag;
— nu brydde stort ingenting oss.
Vi lämnade damerna på sitt håll
och slöto oss till hvarandra,
vi gitte ej se en klädningsfåll,
vi hyste båda till damerna groll
och läto dem gärna vandra.

En hemlig, dragande sympati
gaf ömsesidigt vår tanke fri.
Vi hade tagit en soffa för oss
och funnit det rätta ordet,

Digitized by Google

så kastade oförbehållsamt vi loss
och glömde vårt kaffe på bordet.

Bland spridda minnen utan tal
vi sökte ett ljuft förgäfves;
— i alla de glada var glädjen fal,
i de sorgsna sorgen sentimental.
Vi hade ej kvar en näfves
otympliga innehåll dugliga kval,
och glädje, som icke blifvit banal
i det värkliga lif, som lefves.

Sist tog min nyförvärfvade vän
helt trött och tankfull ordet igen:

„— Gunås! — Jag har älskat som Pål och Pär,
och älskats som högst desamme,

Digitized by Google

men knappast jag hunnit att blifva kär,
förrn redan kritiken var framme.
Den tog hvad ej lifvet tagit förr,
och nu, vid en kvinnas smekning,
jag väntar att få se öppnas en dörr
och en karl presentera en räkning.

Det ljufva jag drömt om i unga år,
det sitter dock kvar i blodet,
jag längtar och längtar, trår och trår,
och slutar ej någonsin tro det.
Jag ser det glimta i vännens blick,
i ungmöns skyggande öga,
men när jag det redan i handen fick,
som Dafne fordom det ändrade skick
och gladde mig mindre än föga.

Hur är ej äran och kampen tom,
när aldrig det öppnas ett hjärta,

Digitized by Google

därinvid man glömde sin fattigdom,
och glömde sin lycka att svärta!
— Men också mig fattighjon har det händt
att jag fått smaka det ljufva,
när jag öfvat en hämd, som länge bränt,
när jag prässat en ädel drufva!“

Digitized by Google

En gammal bekant.

Ni har känt henne, damen med inga år
och ingen utveckling bakom sig,
som är densamma i dag som i går,
densamma med långt eller kortklippt hår,
och som alltid är aktsam och om sig?
Ni har känt henne, damen med en karaktär
så omöjlig att precisera
som karaktärslösheten det är;
ni har kanske kommit henne för när,
ty hon vågar ibland kokettera!

Hon är förförande sammansatt
af fraser och omedelbarhet,

Digitized by Google

af gammal kvickhet, som blifvit platt
och ny modernism, som hon fått fatt
och omsatt utan all klarhet.
Hon ler ett löje, ett obestämdt,
som saknar fullkomligt grunder,
ty hon har egentligt ej sinne för skämt,
hon ler dock och ler som bure hon jämt
en hemlighet djupt därunder . . .
Än har det löjet er lockat, än skrämt,
än fördelaktigt, än avogt stämt
i eftersinnandets stunder.
Men denna leende haltlöshet,
där anlagen till herskarinnan
hopblandas med dem till slafvinnan,
har möjligheter, som ingen vet.

— Ni har träffat på genomsnittskvinnan?

Digitized by Google

Dämon eller Gud.

Du egde hvarje pulsslag
af tjuguårigt blod,
i hvarje luftig framtidssyn
du högst i fonden stod.

Du hade Shakespeares panna
och Göthes lugna drag
och log Homeri löje åt
mitt unga sinnelag.

Lär känna världen, bjöd du,
men älska den ändå,
och våga modigt säga alt
hvad du har lärt förstå!

Digitized by Google

I barnslig hänsyn fången,
som all min kraft betvang,
jag sprängde gallret i min bur
så det likt visor klang.

Så dref du mig att skatta
åt villorna min gärd;
— på svåra stigar har jag nått
min kunskap om min värld.

Nu känner jag hur ömklig
och själfviskt feg hon är,
högmodig i okunnighet,
och ledd af små begär!

Och om jag tviflat, syndat,
och vredgats, gråtit hån,
har på min kärlek likafullt
man ej gjort hälgerån.

Digitized by Google

Nå väl, — hvad vill du mera,
min dämon eller Gud?
— Nu har jag tagit världen till
min känslolösa brud!

Digitized by Google

Prokrustes.

På vägen, där diktens söner
gå fram mot vinkande ära
som Teseus måste de alla
passera Prokrustes nära.

Han sitter i stolen däfven,
behandlande bokurvalet
i gamla Prokrustessängen:
— det färdiga idealet.

De korta, som måttet ej fylla,
när han dem i sängen plaserar,
med sträckning från hufvud och fötter
som fordom Prokrustes marterar.

Digitized by Google

De långa, som vuxit öfver
det stadgade medelmåttet,
de måste med lagom stympning
umgälla det djärfva brottet.

Den tacksamma allmänheten
omkring Prokrustes sig skockar
och tar honom rörd i handen
och tackar för skyddet och bockar.

Prokrustes, röfvare fordom,
nu tidens politiske dräng blott,
blir skydd för Gud själf och Mammon
med sin förträffliga säng blott.

Men råkar en Teseus stundom
i legda betjäntens händer,
så brukar omvändt Prokrutes
i sängen få skära tänder.

Digitized by Google

Polemik.

Den ko, som fått en dödfödd kalf,
kan icke tåla andras,
ty blir ens moderslycka half
skall moderslyckan klandras.

Min kritiker, min kritiker,
hur liknar ej du korna!
Fast nu du är politiker
du glömmer ej ditt forna.

Din första literära kalf
nedkom du med som dödfödd,
— sen dess ditt modershjärta skalf
om någon anns blir brödfödd.

Digitized by Google

Jag klagar ej.

Jag klagar icke att lifvet
har spelat mig spratt på spratt,
ty ingen vill höra på mig,
och så är det mycket platt.

Nej, — lifvet är mer eller mindre
en sorglustig galgenfrist,
som någongång lyckas att adla
ett däggdjur till en humorist.

Digitized by Google

NY FART

Digitized by Google

Digitized by Google

Ny fart.

Välljudets veka lyra
smeker jag än en gång,
än vill jag äfventyra
hjärtat uti min sång!

Tungt blef i vismansrunden
tjudras af tankens tråk,
nu, — fast min stil är bunden,
fritt är mitt gamla språk!

Känsliga strängar skvallra
lydigt för mjuka grepp;
min melodi skall dallra,
ömt på min flickas läpp!

Digitized by Google

Tvekande skall hon töfva,
löna mig smått om smått,
ängslas ibland och pröfva,
tils hon förstår mig godt.

Tils ur min sång hon hemtat
nyckeln till hjärtat självt,
tils hon med vett har skämtat
till sig dess andra hälft.

Tils hon har omedvetet
lyssnat sitt sinne fullt,
och i det fina nätet
låtit sig fångas huldt.

Digitized by Google

Frihet.

Inga band och inga plikter
lägga skeppundsvikter
på min håg.
Jag har frihet nog att lämna
alt det hvardagslumpa, jämna
vind för våg.

O — ja! Jag har lämnat mycket,
lämnat hela trycket
af ett kall,

Digitized by Google

lämnat hjärtan, lämnat vänner
för den frihetslust, som bränner
världen all.

Jag har lett åt bundna bröder,
hvilkas träldom föder
deras kif,
sträfvande mot frihetsflamman
allesamman, allesamman
för sitt lif!

Och jag har hvad alla söka:
egen makt att kröka
själf min stig,
själf gestalta mina öden,
blott beroende af döden
och af mig!

— — — — — — — — — —

Digitized by Google

Kom och ryck med fulla händer
frihetsflammans bränder
från mitt bål!
Bränn dig själf som jag har bränt mig!
Känn dig själf som jag har känt mig
utan mål!

Digitized by Google

Det klarnar.

Den sista sommaren gick nog an
bland vågorna ute kring skären,
och vacker var den och solskensgrann,
och tankarna hittade nog minsann
oändliga landamären . . .
Men hur de än tumlade,
hur de än rumlade,
varma blefvo de dock ej rätt.
Jag ser nu den saken på eget sätt
och känner väl också grunden.

Därborta i utskärssunden
gick mången skummande rask seglats,

Digitized by Google

men i min speljakt fans alltid en plats
just närmast invid min sida,
och den stod tom.

Det var min dom
att ensam om kvällen glida
för slappa segel i lugnet hem
och längta efter . . . ja, Gud vet hvem!
Men nattvinden strök öfver strandskogstop-
par
och fälde daggen i stora droppar
på mossiga stenar, på enris och ljung,
och stämningen blef ofantligt tung.
Ty norrut, där kvällskyn ännu var röd,
och skymningen stred med molnens glöd
i furuspeglande viken
men lämnade fjärden vid och fri,
där hade jag haft, ungdomligt öm,
en sådan tjusande vacker dröm
och soliga, vida riken . . . !

Digitized by Google

Så fälde jag, hälften besviken
och hälften glad att den var förbi.
mitt ankare lungt i viken.

Digitized by Google

Morgonrodnad.

Tidiga stunder
ute på din balkong!
Högt öfver parkens lunder,
daggbestänkta där under,
lärkornas sång!

Dofter och glitter!
Smeksam en morgonvind
stryker dig, där du sitter,
tils du för kylan spritter,
blek om din kind.

Digitized by Google

Natten har nekat
söfva den kamp du för.
Stämmor ha envist ekat,
du har som vanligt tvekat
ge dem gehör.

Morgonens strimma
fann dig med sömnlös blick
tankfull i tidig timma,
medan i rosendimma
vilse hon gick.

Skygg såsom sällan
i ditt koketteri,
väljer du nu emellan
gifva dig helt i fällan
eller gå fri.

Digitized by Google

Tidiga stunder
ute på din balkong!
Hvarje den minsta blunder
låter gud Amors funder
göra förfång.

Digitized by Google

När jag drömmer . . .

På fjärdens silfverbricka en fläck
det syns, när aftonen bleknar:
en holme, liten och lummig och täck,
med silfverpoppel och videhäck . . .

Ju mera mitt sinne veknar
i sommarnätternas svala ro,
ju mera min tanke jag lyckas sno
ur härfvan af tunga bekymmer,
dess gömdare reder jag till mitt bo,
där löfvärket tätast skymmer.
Alt, alt, hvad mitt sinne rymmer
af sparda önskningar, sofrad tro

Digitized by Google

och lycka, som aldrig fått mark att gro,
det fattar rot och det spirar,
det skjuter skott och det sätter frukt,
och kärleken får på min hårdhet bukt,
och segrande sist hon virar
sin röda tråd i ett ädelt lif,
som mer ej ödes i dagens kif
men nu sin fullkomning firar.

I sommarnätternas svala ro,
helt gömd under viden och alen,
jag slår af de klaraste toner en bro
till världen, sorgen och kvalen.
Och rastlös äflan skall stanna sin gång,
och flärden skall nicka beröm till min sång:
— Hör, hör! — Det är näktergalen!

Digitized by Google

Helenas rof.

Där öfver marmorkroppar, kylande naket,
sköna Helena höjs mot frisen i taket,
buren på röfvararmar dårande kraftigt,
spelar kvällsolen in och målar ett saftigt
glödande lif kring gamla grekiska myter.
Helena rodnar, klassiska bloden flyter,
Paris famntag blir varmt och jämvikten
tryter;
nästa sekund hon värjande åtbörd byter,
fäller sin skräckbundna arm, söker i ho-
nom stöd.
Glömsk af sin faders hus, sin stela förtvif-
lans nöd,

Digitized by Google

glider hon långsamt ned i hans fasta sköte...
— Stranden är nådd, och fartygen dem till
möte!

Skönhetsbeundrarinna, du, vid min sida,
blicken låter du lugn öfver lemmar glida,
spända i skräck, men likväl så sällsamt blida,
— ser du ej åter kärleken segrande strida?
Rör dig ej Helenas kamp, och kan du ej finna
något gemensamt, du, med min marmor-
kvinna?
Spörjande slår du upp nummern i kata-
logen,
Paris och Helena, ja! Det har du gissat
förut.
Ingenting sällsamt als rör sig i nätta hågen,
nu har du gett min grupp hela din själs tri-
but.
Vaksamma komma de fram, din fästman och
móder,
märka ej aftonsolens gyllene floder,

Digitized by Google

frukta att du besvärar mig, ciceronen,
— och det fins afmätt köld i taktfulla tonen.

Likväl ser jag dig lyft öfver mängdens vimmel,
högt på min egen arm emot hotande himmel,
och i din skräck för famnande röfvararmar
blandar en blidhet sig som fegheten harmar.
— Åh, du har glöd och lif, utan att solen ger dem,
tjusad i hvarje halfskrämd åtbörd jag ser dem;
— nere i hamnen fartygen vänta redan,
och öfver hafvet lyser oss Venus sedan!

Där är mitt Ilion bygdt, ensligt, i skydd för flärden,
tankarnas djupa ström hittar dit nog från världen,

Digitized by Google

larmet tränger dit ej. Landsförvista tillsamman,
litande blott på hvarann, vårda vi eviga flamman.
Tio års helig fred få vi för dem, som stoja,
— sen må din faders folk ödelägga mitt Troja!

Gudarna så bestämt i sitt råd, det visa:
blott om två människobarn för hvarandras lisa
haft att uppoffra ära, stolthet och dyra band,
och när de gjort det helt, så att en vänfast hand
längre ej räckes dem för deras hjärtans brand;
— först när de vågat alt hvad dem bundit och binder,
spirar kärleken upp mellan dem utan hinder.

Digitized by Google

Sesam.

Sesam, mörka zigenarmö,
skröna, svartögda, slutna,
öppna för kärlekens underspö
skatterna aldrig njutna!

— Kom ej vid Sesam med främlingshand,
Sesam är ingens rike!
Ali är borta, i intet land
finnes en Alis like.

— Ingen har Alis mod och list,
ingen hans lösen eger;
kärlekens trollspö är mäktigt visst,
vinner ändå ej seger.

Digitized by Google

— Sesam är paradisets port,
öppnas af ingen vilja,
ingen skall finna nyckeln fort,
dörrarna ingen skilja.

— Sesam är Alis än i dag,
fast till hans öde knuten,
lyder Sesam en okänd lag.
Sesam är ouppbruten.

Digitized by Google

Mörka flicka.

Mörka flicka,
oförsigtigt fick jag blicka
under ögonhår,
långa, svarta, silkesmjuka,
i pupiller hvilka sluka
den, som till dig trår.

Litet häpen
fann jag dig långt mer än näpen,
sluten, allvarsam.
Smärta pagegestalten stiger,
växer ut och blir en tiger,
menlös som ett lam.

Digitized by Google

Hånet blandas
sällsamt i den glöd du andas
ur ditt väsens grund.
Kattlikt spinnande du smeker,
men ett farligt löje leker
kring en hämdfull mund.

Digitized by Google

Ett revolutionsminne.

1889.

Hon öppnade själf sin dörr
beslutsam och kort i tagen
och dagern föll öfver dragen . . .
Jag kände mig plötsligt slagen;
— hvar hade jag sett dem förr?

I minnenas perspektiv
jag såg den väldiga staden
med tusenskiftande lif.
Från Tuilerierarkaden
längs blånande Champs Elysées,

Digitized by Google

förbi den långa paraden
af vagnarnas defilé,
från boulevardernas vimmel
och place de la Republique
mot Mont Martres bländande himmel
i en blixtsnabb tanke jag gick.

Där hade jag någonstädes
i trängseln råkat på dem,
jag mindes ej huruledes,
och icke längre hos hvem.
Men så blef det klart omsider:
där hade de vuxit fram
bland barrikadernas dam
vid blodiga gatustrider
likt blommor på frihetens stam.
Där hade jag mött dem gjutna
af konsten i hård metall,
— den franska nationens förflutna
det var, och dess stora kall
i mänskliga former slutna!

Digitized by Google

Det glänsands hårets flod
var samlad upp öfver hjässan,
till hälften ett dagens mod,
till hälften — frygiska mössan!
Och kindernas flammande blod
var stolt som den skarpa blicken,
— hon liknade, där hon stod,
frihetens staty på pricken!

Det hade jag aldrig märkt,
när förr hennes väg jag korsat,
ej häller att bloden forsat
så starkt att pulsarna värkt.
Nu sjöng den i hvarje åder,
och fick af hjärtats applåder
sin stämma dubbelt förstärkt:

„Du, som bär frihetens stämpel
medfödd i de stolta drag,
kom, våga i hennes tämpel
med mig din flyende dag!

Digitized by Google

Följ mig i den morgon, som bräcker
till framtidens stora värf,
jag vet att din vilja räcker
och att den är stark och djärf!
Vi finna ej rätta personen
så hastigt igen härnäst,
att lefva en hundraårsfest
af revolutionen.“

Digitized by Google

Fåfänga.

Fåfänga, sade du, var alt som närmat
och flyktigt bundit dig vid mig.
Fåfänga, ja! Just den, som jag har fjärmat
i mina tankar allra längst från dig.

Nå ja, — låt gå! Men nu, när tyst jag bjuder
min känslovärld åt dig att trampas ner,
så vill ett skratt jag höra, ett som ljuder
kristalliskt gladt, när du min ångest ser!

Fåfängan ler och tar triumfen nyter,
blott af förtrytelse det händer att
hon vid en mistad hyllning bryter
ut i en snyftning mellan gråt och skratt.

Digitized by Google

Men jag ser tankfull dina ögon tåras
af plötslig smärta, lik en hemlig sorgs.
Säg, är det väl du själf, som så kan dåras
för det jag för min kärlek lugnt till torgs?

Digitized by Google

Öfver rampen.

Jag borde slå om taktik,
jag vet det, min sköna,
och lik all annan publik
med blombuketter
din konst belöna.

Jag borde från främsta parkett
hvar kväll fixera
din nyaste toalett
med ny förtjusning
och applådera.

Digitized by Google

Jag borde bli mera narr
och höja din ära,
och knäppa på min gitarr
och öfver rampen
min hyllning bära.

Säg, hvarför är du ej nöjd
med mindre jag ger mig
parkettpubliken till fröjd,
så du från scenen
förnedrad ser mig?

Digitized by Google

Min skyggaste tanke.

Där dröjer en ensam molntapp mörk
på sommarnatthimmelns ljusa,
som bleknar i rödt bakom al och björk.
En nattfjäril, ute att tjusa,
försvinner liksom en rörlig punkt
i trädens grönskande dunkel;
i gräset blänker en lysmask lugnt
bland klöfverblad och ranunkel.

Min skyggaste tanke, som vandrat trögt
med de andra för lasset om dagen,
likt sommarnatthimmelns sky har sökt
sin hvilplats långt bakom hagen.

Digitized by Google

Han drog öfver barrskog, hög och tät,
öfver sjöarnas aftonspegel
med snabba, ljudlösa sjumilsfjät
mot norr öfver ängder, där daggen grät
på gårdarnas tak af tegel.

Så hamnar han sist vid en fönstersmyg,
där häckarna stå och trängas,
och väntar i skymningen, barnslig och blyg,
och fruktar att utestängas.

Du kära, som drager ditt fönster igen
i kvällen, den ljummande stilla,
gif akt på din fladdrande, skygge vän,
så att du ej gör honom illa!

Han är en flykting från barndomsdar,
ett hägrande, nyväckt minne
af lyckan, som första kärlekens var;

Digitized by Google

Kanske hon finge
kärlekens vinge,
flög i min famn öfver sjöar och mo;
kanske vi kunde
hinna den sjunde
himmeln tillsammans i aftonens ro!

Digitized by Google

Vårsommarnatt.

Djupt inne bland trädgårdens äppelblom
en mangård sofver i juninatten,
och dimman töfvar kring träskets vatten.
En skriande, ensam lom
ger som relief åt det vida, tysta . . .
En natt för våren att göra dåd,
när blomsterfibrer af vällust rysta,
och lätta kronblad ifrån dem nysta
sin färska, doftande fina våd,
när själf förgängelsen ej får knysta,
men hjärtat återigen har råd
att flöda öfver och skänka nåd
och lägga styfbarnen kysta!

6

Digitized by Google

Blåtöcknigt uddar sig skogens bryn
mot morgonrodnadens trakter.
Vårsommarnattsljusets makter
ha trollat fram som en luftig syn
i öppna fönstret åt morgonskyn:

Den genomskinliga kvinnohyn
och dräktens veckrika hvita
bli likasom rekvisita
från blomstersnöiga fruktträdtoppar,
där midsommardrömmens ljusalf hoppar
och söker att tvånget slita
för tusen väntade knoppar.
Hon ser huru solen droppar
alt högre purpur i träskets dimma,
hur rosigt fjuniga strömoln simma
högt uppe i svindlande eter,
och vaknande sländors vingar glimma,
och vårens älskande skaror stimma
bland morgonens härligheter.

Digitized by Google

Hon är, — ja vänta! — hon är som bäst
i gamla huset en sällsynt gäst,
som fångats med fina funder
i väna maskor af kärlek knutna
till framtidsfröjder, ännu ej njutna . . .
— Vårsommarens största under!

Digitized by Google

Älskling!

Älskling, som tveksamt
ser mig i ögat in,
medan du håller smeksamt
handen i din!

Kärlekens vårdag
hvälfves igen i blått,
att den har haft en gårdag
veta vi godt.

Digitized by Google

Hvar och en önskan,
fyld ej till hälften då,
se vi på nytt i grönskan
knoppande stå.

Mindre begära,
skänka så mycket mer,
— det är den vackra lära,
gårdagen ger!

Tro ej den varma
kärleken ödas kan,
endast vi oss förbarma
öfver hvarann!

Digitized by Google

Sof in!

Min bleka sjukling skall luta
i tankar mot kudden sin kind,
och ögonen skall hon sluta
och låta sinnena njuta
af kärlekens sommarvind.
Min bleka sjukling, sof in!
Sof in i de ljufva och ömma,
bekymrade tankar som strömma
förtroligt kring sjuklingen min!
Hvar plåga skall så du glömma
för vårliga dofter, som tömma
sin hälsa i lugnadt sinn'.

Digitized by Google

Sof roligt på kudden din,
så skall du ånyo drömma
om alt hvad en kärlek kan gömma,
— min bleka sjukling, sof in!

Digitized by Google

Nocturne.

Jag vill i den mörknande sensommarnatten
med skälfvande måne på strimmande vatten,
längs stigen vid stranden bland snåren dig föra,
där ormbunken lyssnar och granen har öra,
där alt är så stilla att böljornas tassel
blir högljudda strofer ur alar och hassel,
där dagern är mystisk på stenarnas mossa,
och skuggorna locka en rysning af frossa . . .

Jag vill att du vaggar den vakande hågen
helt sakta i takt till den talande vågen,

Digitized by Google

jag vill att du mänger ihop med ditt väsen
de flyktiga dofter från bladen och gräsen,
jag vill att med sinnen, som sällsamt förnimma,
du smälter i samklang med kärlekens timma;
af vågsorl och vällukt och skogarnas ro,
jag slår, för två hjärtan att mötas, en bro.

Då skall jag, med alt hvad jag innerligt eger,
en hyllning dig bära för kärlekens seger,
ett tack för din tro, som mitt tvifvel har brutit,
för hvarje din tår, som i hemlighet flutit,
för banden de väna, som modigt du knutit,
för hela det dårande lif du har gjutit
på nytt i min åder, du väntade, kära,
som alt för mig vågat: dig själf och din ära!

Digitized by Google

Kom!

Kom, luta ditt hufvud igen mot mitt,
så stryker jag lätt dina kinder
och ser dem skifta i rödt och hvitt
och känner hur barmen häfver sig blidt
kring känslorna, som den binder!

Hvar formlös längtan, som länge stod
så dunkel för mig och fantastisk,
har fått din skepnad af kött och blod
med huden varm och elastisk.
Låt oss då välsigna den lyckliga stund,
som lät våra blickar mötas,

Digitized by Google

och räck mig din vackra, trotsiga mund
och kyss min varelse frisk och sund,
och eg mig då helt till hjärtegrund!
— En annan gång komma vi underfund
med huru vår lycka skall skötas!

Digitized by Google

Maskerad.

Det var när göken gol,
när junikvällens sol
i västerns moln förblödde;
du gick som vanligt stum,
likgiltig, retsamt ljum,
och blicken ensamt glödde.

Vi hade några dar
tillsammans ännu kvar,
— du var vår gäst den tiden.
Du höll dig hälst för dig,
mest ensam gick din stig,
men engång gingo vi den.

Digitized by Google

Du vände ej dig om,
du bönföll icke: kom!
Jag följde självmant, gärna.
Fast lungt vi gingo kring,
för någon sällsam ting
jag kunde ej mig värna.

Jag lärde mig det då,
hur man kan mångt förstå,
som knapt man vågar tänka,
hur mycket dock man ser
med blicken slagen ner
uti sin grannes blänka!

Hur mycket dock man hör,
när kvällens kåre rör
i nyutslagna bladen,
hur den kan yppa sig
oändligt innerlig
den lilla maskeraden!

Digitized by Google

Så är det.

Du vill ej med kärliga blickar,
med fraser och smickrande tal
försöka att vinna din flicka;
— du vill ha kärna för skal.

Då tager med kärliga blickar,
med fraser och smickrande tal
en annan din väntande flicka
med både kärna och skal.

Digitized by Google

Reservation.

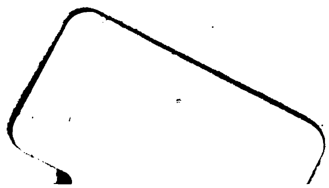
Du vill gärna gifva dig varm och hel
med tankar och håg och sinnen;
— man påstår dock att du har ett fel:
din reservation därinnerst!

Där har du det, kära! Du mäktar ej
att lösa ditt väsens gåta,
ty strömmar kärlekens nektar ej,
och väckas sympatiska fläktar ej,
så plär det till intet båta
att all din fattningsgåfva får luft.
— Du gör dig ett hjärta af ditt förnuft,
men det kan en tår ej gråta.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google